

ÎNCHEIERE

12 decembrie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al
Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Svetlana Filincova
Dumitru Mardari
Nicolae Craiu

examinînd admisibilitatea recursului declarat de către Banca Comercială „INVESTPRIVATBANK” Societatea pe Acțiuni, în proces de lichidare,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de către Banca Comercială „INVESTPRIVATBANK” Societatea pe Acțiuni, în proces de lichidare împotriva lui Josan Nicolae, cu privire la încasarea datoriei,

împotriva deciziei din 7 februarie 2018 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost admis apelul declarat de către Josan Nicolae, reprezentat de avocatul Ion Gavriliuc, casată hotărârea din 29 august 2013 a Judecătoriei Călărași, fiind emisă o nouă hotărîre,

c o n s t a t ă:

La 25 martie 2013, Banca Comercială „INVESTPRIVATBANK” Societatea pe Acțiuni, în proces de lichidare a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Josan Nicolae, cu privire la încasarea datoriei și cheltuielile de judecată.

În motivarea pretențiilor reclamanta a indicat că în baza contractului de credit nr. 101-PF-08 din 1 iulie 2008, încheiat între Banca Comercială „INVESTPRIVATBANK” Societatea pe Acțiuni și Josan Nicolae, ultimului i s-a oferit un credit în valoare de 2 600 000 lei, cu dobânda de 29% și termen de rambursare – 1 iulie 2010.

S-a specificat că la 2 iulie 2008, pentru garantarea rambursării creditului și a dobînzii, a fost încheiat contractul de ipotecă nr. 6334, între Josan Nicolae și Josan Ludmila în calitate de „debitori gajiști” și Banca Comercială „INVESTPRIVATBANK” Societatea pe Acțiuni în calitate de „creditor gajist”, prin care a fost pus în gaj bunul imobil constituit din construcție cu suprafața de 344,8 m², nr. cadastral 250121312601 și terenul aferent cu suprafața de 0,0463 m², nr. cadastral 2501213126, amplasate în or. Călărași, str. M. Eminescu, nr. 20, „a”.

Potrivit pct. 5 a contractului de ipotecă, imobilul respectiv a fost evaluat de către părți la suma de 3 260 000 de lei.

Reclamanta a precizat că prin ordonanța din 05 noiembrie 2008 a Judecătoriei Călărași, a fost admisă acțiunea depusă de către Banca Comercială „INVESTPRIVATBANK” Societatea pe Acțiuni, dispunîndu-se transmiterea silită de către Josan Nicolae și Josan Ludmila, în posesia Băncii Comerciale „INVESTPRIVATBANK” Societatea pe Acțiuni a bunurilor imobile gajate prin

contractul de ipotecă nr. 6334 din 2 iulie 2008, pentru a fi vândute.

După realizarea bunului ipotecat, la licitația organizată la 16 noiembrie 2010, cu suma de 3 306482, 24 lei și transferarea acestei sume, în contul Băncii Comerciale „INVESTPRIVATBANK” Societatea pe Acțiuni, în proces de lichidare, pentru stingerea datoriei rezultate din contractul de credit nr. 101-PF- 08, la 16 noiembrie 2010 suma datoriilor calculate și neachitate de către debitorul Josan Nicolae, față de Societatea pe Acțiuni „INVESTPRIVATBANK”, în proces de lichidare constituia în total suma de 2 333 637,79 lei, formată din suma creditului 2 329 567,79 lei, cheltuieli pentru evaluarea bunului expus la licitație în sumă de 960 lei și cheltuieli pentru executare silită în sumă de 3110 lei.

A solicitat reclamanta încasarea din contul lui Josan Nicolae, în beneficiul Băncii Comerciale „INVESTPRIVATBANK” Societatea pe Acțiuni, în proces de lichidare, suma de 2 333 637,79 lei – cu titlu de datorie.

Prin hotărârea din 29 august 2013 a Judecătorei Călărași, a fost admisă integral cererea de chemare în judecată depusă de către Banca Comercială „INVESTPRIVATBANK” Societatea pe Acțiuni, în proces de lichidare împotriva lui Josan Nicolae, cu privire la încasarea datoriei.

S-a dispus încasarea din contul lui Josan Nicolae, în beneficiul Băncii Comerciale „INVESTPRIVATBANK” Societatea pe Acțiuni, în proces de lichidare, suma de 2 333 637,79 lei – cu titlu de datorie.

S-a dispus încasarea din contul lui Josan Nicolae în beneficiul statului suma de 70 009,13 lei – cu titlu de taxă de stat (f.d. 69, 110-112).

La 10 mai 2017, Josan Nicolae, reprezentat de avocatul Ion Gavriiliuc, a contestat cu apel hotărârea primei instanțe, solicitând, repunerea în termen a apelului, casarea hotărârii contestate, cu emiterea unei noi hotărâri prin care acțiunea să fie respinsă.

Prin încheierea din 11 iulie 2017 a Curții de Apel Chișinău a fost repus Josan Nicolae în termenul de declarare a apelului (f.d. 105).

Prin decizia din 7 februarie 2018 a Curții de Apel Chișinău, a fost admis apelul declarat de către Josan Nicolae, reprezentat de avocatul Ion Gavriiliuc, casată hotărârea din 29 august 2013 a Judecătorei Călărași, fiind emisă o nouă hotărâre prin care cererea de chemare în judecată depusă de către Banca Comercială „INVESTPRIVATBANK” Societatea pe Acțiuni, în proces de lichidare împotriva lui Josan Nicolae, cu privire la încasarea datoriei a fost respinsă ca neîntemeiată (f.d. 190, 191-198).

Pentru a hotărî astfel, instanța de apel a conchis că prima instanță nu a dat o apreciere obiectivă și justă probelor administrate, nu a constatat și elucidat pe deplin toate circumstanțele care au importanță pentru soluționarea corectă a cauzei și în consecință a adoptat o hotărâre neîntemeiată.

Totodată, s-a indicat că începând cu 24 noiembrie 2008, debitorul Josan Nicolae nu mai avea obligația de a stinge creditul bancar, deoarece prin transmiterea silită în baza hotărârii judecătorești a bunului gajat în posesie băncii cu înregistrarea la 24 noiembrie 2008 în Registrul Bunurilor Imobile, debitorul gajist și-a executat obligația prevăzută de contractul de ipotecă.

Mai mult decât atât, valoarea bunului gajat transmis în posesie creditorului gajist depășea substanțial suma creditului și datoriile acumulate la momentul realizării bunului imobil.

Instanța de apel a menționat că după ce a obținut în posesiune bunul gajat,

conform art. 491 Cod civil, Banca Comercială „INVESTPRIVATBANK” Societatea pe Acțiuni, în proces de lichidare era îndreptățită să procedeze la vânzarea lui prin negocieri directe, tender sau licitație publică, însă cu toate că debitorul gajist Josan Nicolae nu s-a opus urmării bunului gajat în nici un mod și nici nu a înaintat obiecții la ordonanța judecătorească din 05 noiembrie 2008, prin care debitorul gajist a fost deposedat de bunul imobil în litigiu, Banca Comercială „INVESTPRIVATBANK” Societatea pe Acțiuni, în proces de lichidare nu și-a valorificat dreptul, dar a realizat obiectul ipotecat, numai peste 2 ani (16 noiembrie 2010), întârziere care nu este opozabilă debitorului Josan Nicolae.

Invocînd ilegalitatea deciziei instanței de apel, la 24 august 2018, Banca Comercială „INVESTPRIVATBANK” Societatea pe Acțiuni, în proces de lichidare a contestat-o cu recurs, solicitînd admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel, cu menținerea hotărârii primei instanțe.

În motivarea recursului s-a invocat că instanța de apel nu a constatat toate circumstanțele importante pentru soluționarea corectă a cauzei, fiind încălcate normele de drept procedural și aplicate eronat normele de drept material.

Potrivit art. 434 Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărîrii sau a deciziei integrale. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Instanța de recurs constată că la dosar este atașată scrisoarea Curții de Apel Chișinău din 23 martie 2018, prin care a fost expediată în adresa părților copia deciziei instanței de apel (f.d. 200), însă la dosar nu sunt anexate probe care ar certifica data recepționării de către recurentă a copiei deciziei recurate.

Totodată, instanța de recurs constată că Judecătoria Strășeni, sediul Călărași prin scrisoarea din 16 iulie 2018, a expediat în adresa recurentei copia deciziei instanței de apel din 7 februarie 2018 (f.d. 210), fiind recepționată de către recurentă la 19 iulie 2018 (f.d. 220).

Prin urmare, Colegiul constată că recursul a fost declarat în termen.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) Cod de procedură civilă, după parvenirea dosarului un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copiei de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acestuia.

Prin referința parvenită în adresa Curții Supreme de Justiție la 22 octombrie 2018, Josan Nicolae a solicitat respingerea recursului.

Examinînd temeiurile de admisibilitate ale recursului în raport cu materialele cauzei civile, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul este inadmisibil.

În favoarea concluziei enunțate se invocă următoarele argumente.

În conformitate cu art. 439 alin. (3) Codul de procedură civilă, judecătorul raportor a verificat dacă recursul este formulat de persoana în drept să-l declare, dacă este depus în termen și dacă nu a fost examinat anterior, și a făcut un raport verbal în fața completului de judecată instituit în mod legal.

Materialele cauzei certifică faptul că recursul nu a fost examinat anterior, fiind respectate, totodată, dispozițiile art. 430 din Codul de procedură civilă.

Audiind raportul verbal al judecătorului-raportor și verificînd încadrarea în dispozițiile art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă a temeiurilor invocate în recurs, precum și avînd în vedere poziția formulată în referință,

completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție constată existența temeiului prevăzut la art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, din următoarele considerente.

Ab initio, în conformitate cu art. 432 alin. (1) din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural. În cazul respectiv, judecarea recursului exercitat conform Secțiunii a II-a, Capitolul XXXVIII din Codul de procedură civilă, are un caracter devolutiv și privește doar problemele de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, nu și temeinicia ei în fapt.

În același context, instanța de judecată subliniază că un stat care dispune de instanțe de recurs are obligația să se asigure că justițiabilii săi se bucură de principiile unui proces echitabil garantate de articolul 6 parag. (1) din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, în special, de dreptul de acces la o instanță și de dreptul de a fi auzit (a se vedea, de exemplu, Erfar – Avef v. Grecia, 27 martie 2014, parag. 39 – 40; Lebedinschi v. Republica Moldova, 16 septembrie 2015, parag. 32).

Cu privire la primul aspect, instanța de recurs observă că dreptul de acces la un tribunal al unei persoane poate fi limitat, inclusiv în cazul admisibilității contestațiilor înaintate prin intermediul căilor de atac, pentru că prin însăși natura sa, recursul trebuie reglementat de către stat, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere. În acest sens, condițiile pentru autorizarea unei cereri introduse pe o cale de atac extraordinară pot fi mai stricte decât condițiile instituite pentru o cale de atac ordinară (a se vedea, inter alia, Marc Brauer v. Germania, 1 septembrie 2016, parag. 34; Miessen v. Belgia, 16 octombrie 2016, parag. 64; Samardžić v. Croația, 20 iulie 2017, parag. 28).

Astfel, în conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4).

În aceeași ordine de idei, alin. (2) și (3) ale art. 432 din Codul de procedură civilă prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alineatul (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au condus sau ar fi putut conduce la soluționarea greșită a pricinii, în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară sau în cazul în care erorile comise au condus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Prin urmare, reglementările referitoare la formalitățile și termenele impuse de articolele 433 și 432 alin. (2)-(4) din Codul de procedură civilă sunt formulate suficient de clar și urmăresc protejarea interesului părții, dar și competența asigurării interpretării unitare a legii de către Curtea Supremă de Justiție. Aceste limitări urmăresc un scop legitim, îndeplinind cerințele securității juridice și buneii-administrații a justiției (a se vedea, mutatis mutandis, Benjamin Nersesyan v. Armenia, 19 ianuarie 2010, parag. 22; Erfar – Avef, ibidem, parag. 41, Marc Brauer, ibidem, parag. 35; Miessen, ibidem, parag. 67; Trevisanato v. Italia, 16 decembrie 2016, parag. 36 – 37, Sturm v. Luxemburg, 27 iunie 2017, parag. 36).

Din perspectiva acestor drepturi garantate de Convenția Europeană, completul Colegiului de control judiciar își propune să verifice esența și temeiurile recursului, inclusiv dacă argumentele recurentului referitoare la ilegalitatea deciziei atacate, în limitele în care au fost formulate, întrunesc condițiile necesare pentru a declara admisibilă cererea acestuia.

În speță, instanța observă că recurenta Banca Comercială „INVESTPRIVATBANK” Societatea pe Acțiuni, în proces de lichidare a criticat decizia Curții de Apel Chișinău din 7 februarie 2018 în baza articolului 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă, așa cum este prevăzut, în mod obligatoriu, la articolul 437 alin. (1), lit. f) din același cod.

Din analiza minuțioasă a conținutului cererii de recurs în raport cu decizia contestată/procedura în ansamblu, reiese în mod cert că recurenta a reluat criticile formulate în faza procesuală anterioară și asupra cărora instanța de apel s-a pronunțat detaliat.

Pe baza celor prezentate, completul Colegiului constată că observațiile recurentei Banca Comercială „INVESTPRIVATBANK” Societatea pe Acțiuni, în proces de lichidare nu dezvăluie nici o aparență a încălcării normelor de drept material sau procedural, dar nici a încălcării drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Prin urmare, temeiurile inserate în recurs nu pot fi calificate ca esențiale și nu ar putea obliga instanța de recurs să primească cererea acestuia spre examinarea în fond și, eventual, să caseze/modifice hotărârea judecătorească contestată. În mod corespunzător, punctele de vedere al recurentului nu sunt compatibile cu cerințele prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) sau (4) din Codul de procedură civilă, iar, în consecință, recursul dedus judecății nu corespunde condiției de a fi „efectiv” (a se vedea, de exemplu, *Petrovic v. Luxemburg*, 17 februarie 2011, parag. 31 – 33, *Sturm v. Luxemburg*, ibidem, parag. 32).

Din aceste raționamente, instanța de judecată reține existența temeiului prevăzut la art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă. În atare situație, conjunctura stabilită mai sus confirmă lipsa unui formalism excesiv și respectarea unui raport rezonabil de proporționalitate dintre scopul urmărit și mijloacele folosite, iar, în opinia instanței, însăși substanța dreptului de acces la instanță nu a fost afectată.

Cât privește dreptul justițiabilului „de a fi audiat”, garantat de art. 6 parag. 1 din Convenție, instanța notează că obligația de a motiva o hotărâre judecătorească poate varia în funcție de natura deciziei în cauză (a se vedea, inter alia, *Helle v. Finlanda*, 19 decembrie 1997, parag. 55; *Latourniere v. Franța*, 10 decembrie 2002, parag. 2; *Hansen v. Norvegia*, 2 octombrie 2014, parag. 71 – 74). De fapt, în concepția instanței europene, art. 6 parag. (1) nu impune motivarea detaliată a deciziei unei instanțe de recurs care, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge un recurs ca fiind „lipsit de șanse de succes”, ceea ce s-a constatat în prezenta cauză (a se vedea, *mutatis mutandis*, *Kukkonen v. Finlanda* (nr. 2), 13 ianuarie 2009, parag. 24; *Benjamin Nersesyan*, ibidem, parag. 23 – 24; *Akaki Tchaghiashvili*, ibidem, parag. 34 sau *Papaioannou v. Grecia*, 2 iunie 2016, parag. 45).

În conformitate cu art. 440 alin.(1) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra

inadmisibilității recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Astfel, având în vedere circumstanțele stabilite supra, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție decide în mod unanim că recursul declarat de către Banca Comercială „INVESTPRIVATBANK” Societatea pe Acțiuni, în proces de lichidare nu ridică probleme de drept și nu poate fi acceptat spre examinarea în fond, urmând a fi considerat inadmisibil.

În conformitate cu art. 269-270, 432, 433 lit. a), 440 alin. (1) Cod de procedură civilă al RM, completul Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Recursul declarat de către Banca Comercială „INVESTPRIVATBANK” Societatea pe Acțiuni, în proces de lichidare se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului, judecătorul

Svetlana Filincova

Judecătorii

Dumitru Mardari

Nicolae Craiu